

VÅD AMD

alderspletter på nethinden

Øjenforeningen

VÆRN OM SYNET

Indhold

- 3** Våd AMD truer læsesyn og kørekort inden for få uger
- 3** Test dit syn regelmæssigt
- 4** Symptomer på våd AMD
- 5** Lægelig konstatering af våd AMD
- 5** Behandling af våd AMD
- 8** Effektiv behandling af våd AMD er mulig
- 10** Forebyggelse
- 10** Hvis du vil vide mere...

Tekst: Overlæge, dr.med. lektor
Carsten Edmund, Rigshospitalet

Forsideillustration: Vivi Barsted

Medicinsk illustration:
Mediafarm · www.mediafarm.dk

Layout: Appetizer · www.appetizer.dk

Øjenforeningen har udgivet brochuren **AMD – alderspletter på nethinden**, hvor sygdommen med dens varianter, symptomer og udvikling beskrives nøjere.

I brochuren **Svagsyns-optik** gennemgås de hjælpemidler, den AMD-ramte kan benytte sig af.

Bliv medlem af Øjenforeningen og støt vort mål:
Forebyggelse af øjensygdomme ved forskning, information og rettidig behandling

Se vores hjemmeside:
www.vos.dk

Her findes oplysning om bl.a. kontingent, medlemsfordele og informationsbrochurer om øjensygdomme og synsfunktion

Våd AMD truer læsesyn og kørekort inden for få uger

Alderspletter på nethinden (AMD) er en sygdom, som beskadiger sansecellerne i den gule plet, det nethindeområde, hvor det skarpe syn er lokaliseret. Sygdommen udvikler sig sædvanligvis over år (tør AMD), men kan forværres ved, at nye utætte blodårer vokser ind i nethinden (våd AMD) og derved forårsager yderligere ødelæggelse af sansecellerne i den gule plet, så læsesynet kan gå tabt i løbet af uger. Ansigter kan dårligt genkendes, og kørekortet fortabes.

Test dit syn regelmæssigt

Normalt ser vi – eventuelt med briller – nogenlunde lige godt på begge øjne. I dagligdagen lægger vi ikke nødvendigvis mærke til, at synet på det ene øje bliver dårligere. Det er derfor en god idé

FIGUR

1

regelmæssigt, f.eks. når man ser TV, at teste sit syn ved skiftevis at dække øjnene med en hånd og observere om billede og tekst ses, som de plejer (Fig. 1).

Symptomer på våd AMD

Hvis man indenfor kort tid (dage til uger) observerer, at billede og tekst bliver bølget og har en central uklarhed (Fig. 2), kan det være tegn på våd AMD. Da der på få uger kan udvikle sig et betydeligt og uopretteligt synstab, er det vigtigt at søge øjnelæge hurtigt.

FIGUR

2

Er man i tvivl, om synet har ændret sig, kan en optiker kontaktes. Denne kan afgøre, dels om synet er unormalt og dels, om problemet kan afhjælpes med briller.

Lægelig konstatering af våd AMD

En undersøgelse hos øjenlægen kan afgøre, om en påvist synsændring skyldes sygdom i nethindens gule plet. Ved mistanke om våd AMD kræves dog yderligere undersøgelser, som sædvanligvis foregår på den lokale øjenafdeling.

For at afgøre om der er tale om våd AMD, sprøjtes et farvestof ind i en blodåre på armen fulgt af en fotografisk undersøgelse af nethinden. Endvidere foretages en scanningsundersøgelse, som blandt andet kan måle nethindetykkelsen, hvilket har betydning for at kunne vurdere effekten af en eventuel efterfølgende behandling.

Behandling af våd AMD

Indsprøjtning af medicin i øjeæblet (Fig. 3) kan få de nye blodårer, som er dannet ved våd AMD, til at forsvinde. Derved kan nethindetykkelsen aftage, og de endnu fungerende sanseceller kan i en del tilfælde generhverve deres normale funktion, hvorved synet kan forbedres. Hvis sansecellerne er døde, kan behandlingen kun i bedste fald forhindre yderligere forværring. Da medicinen kun virker på nye blodårer, **kan den ikke anvendes til at behandle tør AMD.**

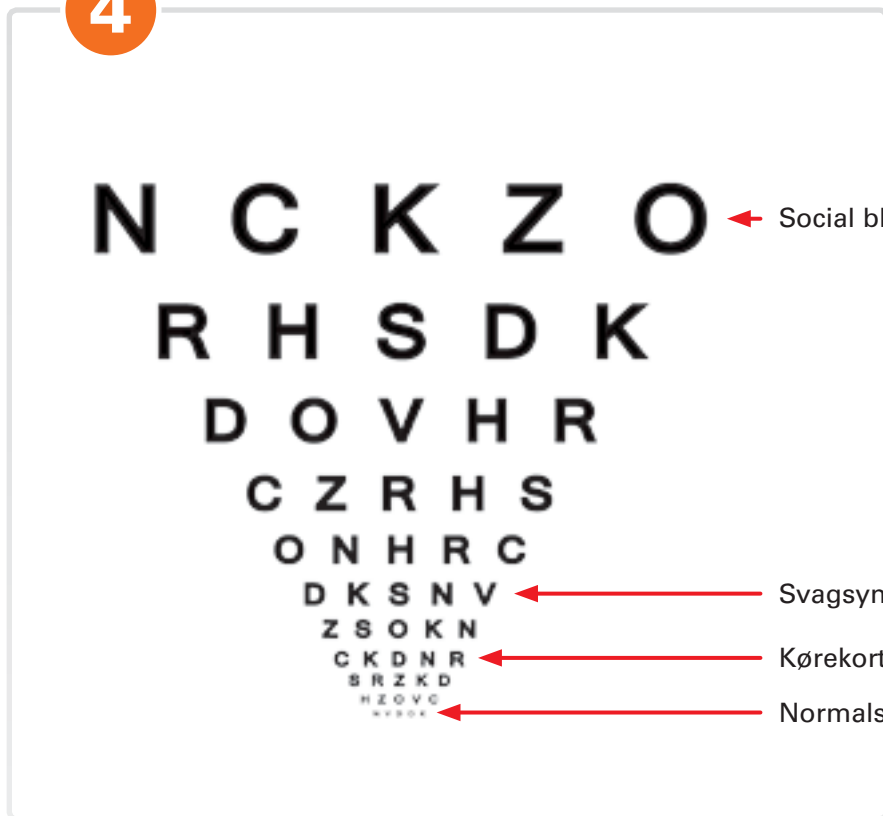

Selve indsprøjtningen af medicinen i øjeæblet foregår i dråbebedøvelse under sterile forhold. Det er sædvanligvis smertefrit, men kan medføre yderligere sløring af synet, som dog oftest svinder indenfor timer til få dage.

For at bevare effekten af behandlingen skal denne gentages flere gange med måneders mellemrum. Alvorlige komplikationer er sjældne og opstår i mindre end 1 ud af 1000 tilfælde.

FIGUR

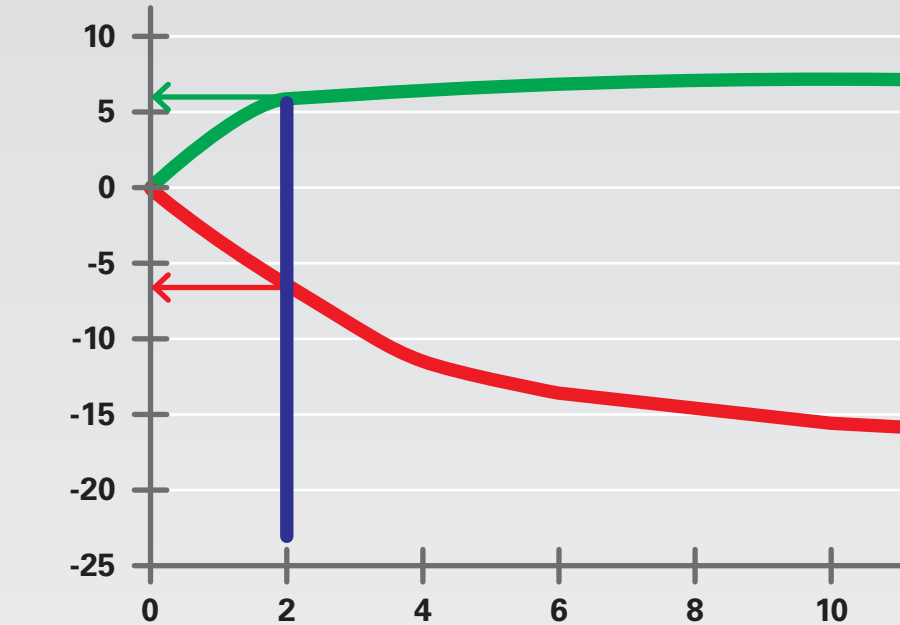
4

Det skarpe syns niveau kan bestemmes ved evnen til at læse bogstaver af varierende størrelse på en synstavle med fx 5 bogstaver i hver linie (Fig. 4). Jo færre bogstaver man kan læse på synstavlen, jo dårligere ser man.

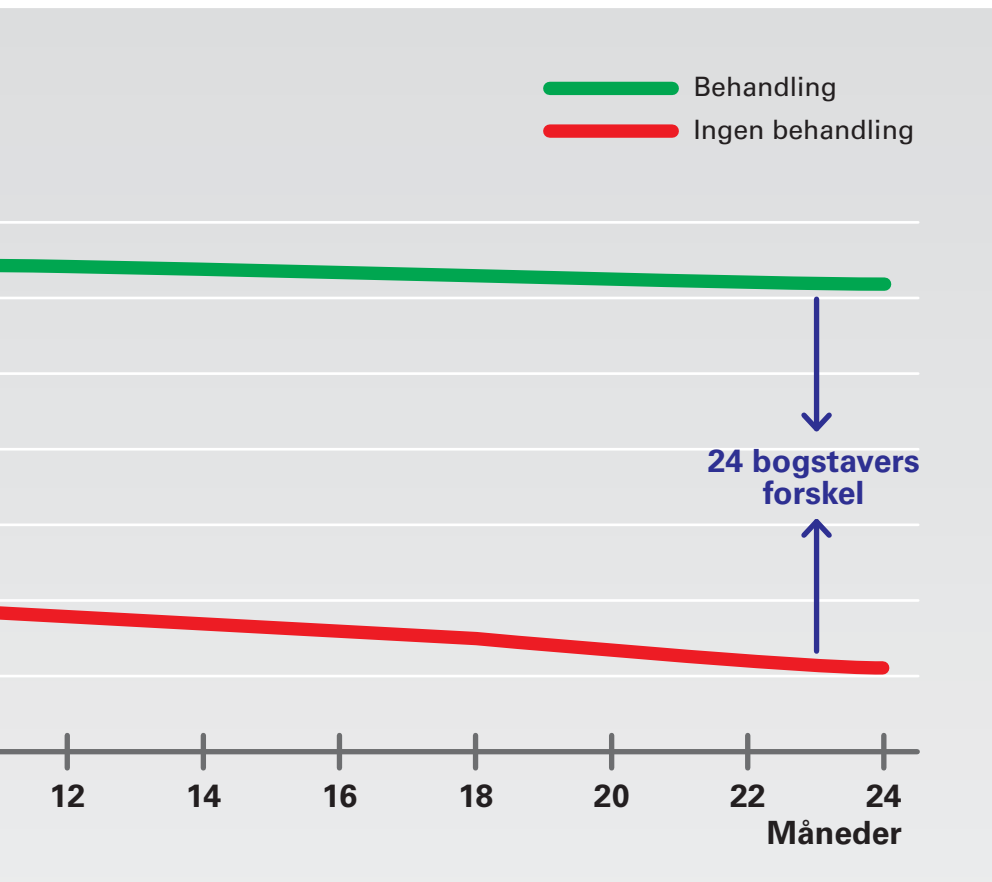
Medicinsk behandling af våd AMD

(gennemsnitlige resultater)

Effektiv behandling af våd AMD er mulig

Fig. 5 viser forløbet af våd AMD med og uden behandling over en periode på 24 måneder. Efter ca. 2 måneder vil man i gennemsnit tabe 6 bogstaver eller 1,2 linier på synstavlen (Fig. 4), hvis man ikke behandles, hvorimod man kan vinde 6 bogstaver eller 1,2 linier, hvis man får ovennævnte medicinske behandling. Denne effekt holder sig ved gentagne behandlinger i mindst 24 måneder, hvorimod

forløbet uden behandling indebærer et fortsat fald i synsevnen, således at forskellen er 24 bogstaver svarende til næsten 5 linier efter 24 måneders forløb.

Gennemsnitstal dækker over en betydelig variation, hvorfor det for den enkelte person kan gå både væsentlig bedre eller dårligere. Danske tal tyder dog på, at synsevnen forbedres hos ca. 1/3 af de behandlede, bevares hos ca. 1/3, men forværres hos ca. 1/3.

Forebyggelse

Tabt syn på grund af døde sanseceller i nethindens gule plet kan ikke genskabes. En særlig form for vitamin- og mineralbehandling kan imidlertid forebygge eller i det mindste forsinke udviklingen af AMD. Har man synstab på et øje på grund af AMD, bør denne forebyggende behandling straks iværksættes for at nedsætte risikoen for yderligere synstab og ikke mindst for at bevare synet på det andet øje. Læs mere herom i Øjenforeningens brochure 'Vitaminer og mineraler mod AMD'.

Hvis du vil vide mere...

Læs også Øjenforeningens brochurer 'AMD – alderspletter på nethinden' samt 'Vitaminer og mineraler mod AMD'.

Kontingentoplysninger

Der er flg. kontingentmuligheder for medlemskab af Øjenforeningen.

Årsmedlemskab

Enkeltmedlem	150 kr.
Par	225 kr.
Firma-medlem	1.200 kr.

Bankkonto: 5474 7021751

Øjenforeningens formål:

Forebyggelse af øjensygdomme ved forskning, oplysning og rettidig behandling

Brug vores hjemmeside:

www.vos.dk

Der er mange nyttige oplysninger på Øjenforeningens hjemmeside, og der kan f.eks. sendes e-mail med spørgsmål om øjenproblemer, ligesom der er links til andre relevante hjemmesider.

Øjenforeningen

VÆRN OM SYNET

Ny Kongensgade 20 · 1557 København V
Telefon 33 69 11 00 · Fax 33 69 11 01 · E-mail: vos@vos.dk
www.vos.dk